

ЛОГОПСИХОЛОГІЯ

Викладач: кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри соціальної педагогіки та спеціальної освіти Махукова Тетяна Віталіївна

Кафедра: соціальної педагогіки та спеціальної освіти (факультет СПП ЗНУ, корпус 8, вул. Гоголя, 118, ауд. 219)

Е-mail кафедри: socialped@ukr.net

Е-mail викладача: mahukova.t.v@gmail.com

Телефон кафедри: (061) 228-76-45

Інші засоби зв'язку з викладачем: Viber, Telegram, Moodle. Номер на сторінці курсу в Moodle

Освітня програма, рівень вищої освіти	Спеціальна освіта (о/п Логопедія) Бакалавр					
Статус дисципліни	Нормативна					
Кредити ECTS	4	Навч. рік	2023-24	Рік навчання	Тижні	12
Кількість годин	120	Кількість змістових модулів¹	6	Лекційні заняття – 24 Практичні заняття – 24 Самостійна робота – 72		
Вид контролю	Екзамен					
Посилання на курс в Moodle	https://moodle.znu.edu.ua/enrol/index.php?id=10884					
Консультації:	за попередньою домовленістю. Запис на консультацію через Viber, Telegram,					

ОПИС КУРСУ

Курс «Логопсихологія» пропонується студентам третього року навчання та призначений для вивчення закономірностей та особливостей психічного розвитку осіб з порушеннями мовлення різного ступеня тяжкості й різної етіології; виявлення шляхів і механізмів компенсації та корекції вторинних відхилень; аналізу досягнень у теорії та практиці вітчизняної та зарубіжної логопсихології.

Логопсихологія – це галузь спеціальної психології, в якій вивчається своєрідність психічного розвитку осіб з порушеннями мовлення первинного походження, а також розробляються принципи і методи психокорекційної роботи з ними.

Мета курсу – розвивати загальні та професійні компетенції в галузі спеціальної освіти; сформувати інтегративне знання про психологічну природу мовленнєвих розладів, які виникають при різноманітному характері дисфункцій центральних і периферичних механізмів мовленнєвої функціональної системи; диференційних ознак патологічного розвитку на рівні окремих психічних процесів й функцій; уявлення про цілісні якості особистості як соціально-психологічного феномена.

Завдання курсу:

- сформувати у здобувачів освіти уявлення про індивідуально-типологічні особливості осіб з мовленнєвими порушеннями різного генезу;
- ознайомити з функцією базисних психофізіологічних структур в оволодіння мовою та мовленням;

---

1 1 змістовий модуль = 15 годин (0,5 кредита ECTS)

- сформувані уявлення про стан психічних функцій при мовленнєвих порушеннях;
- сформувані теоретичні передумови практичних умінь і навичок організації, визначення напрямків та змісту діагностико-корекційного, навчально-реабілітаційного процесу осіб з порушеннями мовлення;
- сформувані вміння використовувати різноманітні інформаційні джерела та способи отримання інформації у професійних цілях, продумано й виважено будувати процес ділового спілкування;
  - здатність налагоджувати продуктивну навчальну та професійну взаємодію суб'єкт-суб'єктну комунікацію.

ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

У разі успішного завершення курсу студент зможє:

- враховувати у логопедичній роботі особливості психічного розвитку осіб з порушеннями мовлення різного ступеня тяжкості й різної етіології;
- аналізувати досягнення у теорії та практиці вітчизняної та зарубіжної логопсихології;
- розуміти стан психічних функцій при мовленнєвих порушеннях;
- налагоджувати контакт та взаємодію зі спеціалістами різних соціальних інститутів, закладів освіти;
- переносити отримані знання у практичну діяльність.

<i>Заплановані робочою програмою результати навчання та компетентності</i>	<i>Методи і контрольні заходи</i>
<p>Результати навчання:</p> <p>РН3. Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування, обмеження життєдіяльності у контексті професійних завдань.</p> <p>РН6. Планувати освітньо-корекційну роботу на основі результатів психолого-педагогічної діагностики осіб з особливими освітніми потребами, зокрема з порушеннями мовленнєвого розвитку з врахуванням їхніх вікових та індивідуально-типологічних відмінностей.</p> <p>РН8. Організувати і здійснювати психолого-педагогічне вивчення дітей з порушеннями мовленнєвого розвитку, діагностико-консультативну діяльність.</p> <p>РН12. Аргументувати, планувати та надавати психолого-педагогічні та корекційно-розвиткові послуги (допомогу) відповідно до рівня розвитку і функціонування, обмеження життєдіяльності дитини з особливими освітніми потребами, зокрема з порушеннями мовленнєвого розвитку.</p> <p>Компетентності:</p>	<p>Методи навчання:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. словесні методи - розповідь-пояснення, бесіда, лекція; 2. наочні методи - презентація, ілюстрація, демонстрація; 3. практичні методи: вправи, практичні роботи, дискусії, захист звіту; аналіз ситуації; 4. творчі, рольові ігри, проблемно-пошукові методи, кейс-метод; 5. діалогічні методи (інтерактивні заняття, робота в групах, заняття з елементами тренінгу та ін.). <p>Контрольні заходи: виконання тестових завдань у СЕЗН Moodle;</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. понятійні диктанти; 2. усні та письмові опитування; 3. перевірка письмових робіт студентів (есе, порівняльні характеристики тощо);

<p>ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі і практичні проблеми спеціальної та інклюзивної освіти у процесі корекційно-педагогічної, діагностико-консультативної, дослідницької та культурно-просвітницької діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування основних теорій і методів дефектології і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.</p> <p>ЗК-9. Здатність до міжособистісної взаємодії.</p> <p>СК-8. Готовність до діагностико-консультативної діяльності.</p> <p>СК-11. Здатність дотримуватися основних принципів, правил, прийомів і форм суб'єкт-суб'єктної комунікації.</p> <p>СК-13. Здатність будувати гармонійні відносини з особами з психофізичними порушеннями, їхніми сім'ями та учасниками спільнот без упередженого ставлення до їх індивідуальних потреб.</p> <p>СК-15. Здатність аргументовано відстоювати власні професійні переконання, дотримуватись їх у власній фаховій діяльності.</p> <p>СК-19. Здатність до проектування індивідуальних траєкторій розвитку, соціальної адаптації та інтеграції осіб з порушеннями мовлення, відповідно до результатів психолого-педагогічної та логопедичної діагностики.</p>	<p>4. перевірка доповідей/презентацій, що розкривають питання практичних занять;</p> <p>5. перевірка творчих робіт.</p>
--	---

ОСНОВНІ НАВЧАЛЬНІ РЕСУРСИ

Презентації лекцій, плани практичних занять, методичні рекомендації до виконання індивідуальних завдань розміщені на платформі Moodle:
<https://moodle.znu.edu.ua/enrol/index.php?id=10884>

Концепція викладання

У даному курсі наша мета – створити комфортне середовище для вашого навчання. Протягом семестру очікуємо від вас на постійний зворотній зв'язок – будемо раді вашим запитанням, відгукам, критиці та пропозиціям. Передбачається, що наш з вами діалог буде здійснюватися під час аудиторних занять та на платформах Moodle або Zoom, а також додатково ви можете використовувати електронну пошту, Viber, Telegram (номер на сторінці курсу в Moodle).

Під час листування, особливо на початку навчання, вкажіть номер групи та назву дисципліни. І, звичайно, власне ім'я та прізвище. Ваша робоча адреса електронної пошти має містити ваші справжні прізвище та ім'я. Дана вимога пов'язана з великою кількістю студентів, з якими викладач веде листування протягом семестру.

Якщо у вас виникають складнощі при виконанні завдань, обов'язково дайте мені знати, не чекайте кінця семестру).

У кожного завдання передбачено певний дедлайн. Терміни виконання завдань ви побачите на сторінці курсу в Moodle. Якщо ви не встигаєте з поважних причин – ви маєте попередити мене, і ми з вами домовимось про наступний дедлайн. Але не зволікайте, намагайтеся встигати виконувати

завдання вчасно, для попередження виникнення ефекту «снігової кулі»)).
При оформленні письмових робіт ви маєте перевірити орфографію та дотримуватись певних вимог щодо оформлення робіт. Означені вимоги ви також знайдете на сторінці курсу в Moodle. При виконанні робіт дотримуйтесь <i>академічної доброчесності</i> (див. стор. 9).
Для успішного навчання, під час аудиторних або віртуальних занять намагайтеся виявляти активність, брати участь в обговоренні проблемних питань; вносьте свої пропозиції та ставте запитання, на які ми спільно знайдемо відповіді!
Під час занять онлайн мають бути увімкнені екрани. Потурбуйтеся, також, про навушники та мікрофони. Онлайн заняття проводитимуться на платформі Zoom. Завчасно встановіть означений додаток на ваш пристрій. Бажано використовувати комп'ютер або ноутбук. Посилання на заняття ви будете отримувати на свої електронні адреси або у групи Viber, Telegram.
Деякі завдання передбачають роботу в мікрогрупі. Це може бути від 2 до 5 учасників. Зверніть увагу – склад мікрогруп може бути довільний (за вашим бажанням) та нормований (за призначенням викладача). Під час роботи у мікрогрупі намагайтеся розподіляти обов'язки рівномірно. Доцільно обирати/призначати <i>відповідального</i> за виконання певного завдання. Це дозволить вам навчитись ефективно працювати в команді!
Свої оцінки (бали) ви можете побачити на сторінці курсу в Moodle (на сторінці курсу у вкладці «Цей курс» ви знайдете «Журнал оцінок»). Якщо вам необхідні будуть пояснення – звертайтеся до мене.
Додаткові бали можна отримати за наукову студентську роботу, яка передбачає проведення дослідження у межах тематики курсу та підготовку до публікації у наукових збірках або до участі у конкурсі студентських наукових робіт. Детальніше про наукову роботу можна дізнатися у мене під час консультацій.
Крім того, додаткові бали можна отримати завдяки вашим здобуткам через неформальну освіту. Детальніше за посиланням: http://sites.znu.edu.ua/navchalnyj_viddil/3647.ukr.html - Положення ЗНУ про порядок визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті

КОНТРОЛЬНІ ЗАХОДИ

Поточні контрольні заходи (max 60 балів):

Поточний контроль здійснюється у ході повсякденної навчальної діяльності студентів: експрес-тестування під час аудиторних занять; термінологічні диктанти; виконання практичних завдань (доповіді; робота в мікрогрупах); усні відповіді; контрольні тестування по закінченню вивчення розділів.

При наявності 35 балів поточного контролю, студент допускається до підсумкового контролю. Якщо студент із поважних причин пропустив заняття, для відпрацювання матеріалу йому пропонується виконання пропущених завдань (теоретичних та практичних), що фіксується у вигляді конспекту та проводиться усне опитування щодо вивчених тем.

Підсумкові контрольні заходи (max 40 балів):

Підсумковий контроль – здійснюється після завершення вивчення курсу: екзамен.

Практична частина екзамену (max 20 балів). Практична частина екзамену: скласти програму напрямків корекційної роботи для осіб з різною структурою мовленнєвого дефекту з підпорядкуванням принципу синдромного підходу. *Теоретична частина екзамену – підсумкове тестування (max 20 балів).*

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ СОЦІАЛЬНОЇ ПЕДАГОГІКИ ТА ПСИХОЛОГІЇ
 Силабус навчальної дисципліни

РОЗКЛАД КУРСУ ЗА ТЕМАМИ І КОНТРОЛЬНІ ЗАВДАННЯ

№ змістового модуля	Вид поточного контрольного заходу	Зміст поточного контрольного заходу	Критерії оцінювання	Усього балів
1	2	3	4	5
1.	Теоретичне завдання – тестування	Питання для підготовки: Предмет та об'єкт курсу. Основні принципи логопсихології, зв'язок логопсихології з іншими науками. Сутність мультидисциплінарного підходу у вивченні мовленнєвих порушень. Неврологічний, нейропсихологічний, нейролінгвістичний психологічний, психолого-педагогічний аспекти.	Тестування передбачає надання відповідей на 5 запитань. Кожна правильна відповідь оцінюється в 1 бал.	5
	Практичне завдання – написання доповіді за темою: «Сутність мультидисциплінарного підходу у вивченні мовленнєвих порушень.»	Вимоги до виконання та оформлення: авторський текст обсягом до 4-5 тис. знаків з пробілами. Текст виконаного завдання надсилається на відповідну сторінку у Moodle . Обов'язково – посилання на використані джерела.	Максимальна кількість балів (5 балів) нараховується за такими критеріями: - своєчасність виконання (1 б.); -повнота розкриття теми (1 б.); -дотримання логіки викладу матеріалу (2 б.); - творчий підхід до розкриття теми(1 б.).	5
Усього за ЗМ 1 контр. заходів	2			10
2.	Теоретичне	Питання для підготовки: Принципи психологічного аналізу	Тестування передбачає надання відповідей на 5	5

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ СОЦІАЛЬНОЇ ПЕДАГОГІКИ ТА ПСИХОЛОГІЇ
Силабус навчальної дисципліни

	завдання – тестування	мовленнєвих порушень у дітей. Принцип розвитку. Принцип системного підходу. Мовнослуховий, динамічний й акустико-просторовий фактори. Сутність методу синдромного аналізу мовленнєвих порушень. Патологічна система різних рівнів організації мовлення.	запитань. Кожна правильна відповідь оцінюється в 1 бал.	
	Практичне завдання – Написати повідомлення «Загальні і специфічні закономірності розвитку дітей із мовленнєвими порушеннями».	Вимоги до виконання та оформлення: Опрацювати літературу до теми. Скласти схему «Первинні і вторинні симптоми як характеристика взаємовідношень між первинним і вторинним мовленнєвим дефектом». Повідомлення обсягом до 4-х тис. слів. Текст виконаного завдання надсилається на відповідну сторінку у Moodle. Обов'язково – посилання на використані джерела.	Максимальна кількість балів нараховується за такими критеріями: - своєчасність виконання (1 б.); - аргументованість викладу (1 б.) - науковий стиль написання (2 б.); - дотримання вимог до оформлення (1 б.) Вимоги до оформлення у пам'ятці на сторінці в Moodle.	5
Усього за ЗМ 2 контр. заходів	2			10
3.	Теоретичне завдання – тестування	Питання для підготовки: Загальні і специфічні закономірності розвитку дітей із мовленнєвими порушеннями. Діяльність мовленнєвої функціональної системи. Функціонування підсистеми акустичного аналізу мовлення (розпізнавання фонемного складу, рецепція інтонаційних компонентів, актуалізація в пам'яті і т.д.). Функціонування підсистеми моторних структур, які забезпечують функціонування та передавання інформації засобами мови. Класифікація мовленнєвих порушень за	Тестування передбачає надання відповідей на 5 запитань. Кожна правильна відповідь оцінюється в 1 бал.	5

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ СОЦІАЛЬНОЇ ПЕДАГОГІКИ ТА ПСИХОЛОГІЇ
Силабус навчальної дисципліни

		психологічними механізмами.		
	Практичне завдання – підготувати повідомлення «Функціонування підсистем моторних структур, які забезпечують функціонування та передавання інформації засобами мови».	Вимоги до виконання та оформлення: Прослідкувати наслідки недорозвинення мовленнєвої функції в ранньому віці. Обґрунтувати необхідність ранньої корекції при перинатальній патології: авторський текст обсягом 2-3 аркуші А4.	Максимальна кількість балів нараховується за такими критеріями: - своєчасність виконання (1 б.); - повнота розкриття теми (1 б.); А-4. Текст виконаного завдання надсилається на відповідну сторінку у Moodle - дотримання логіки викладу матеріалу (2 б.); - творчий підхід до розкриття теми(1 б.).	5
Усього за ЗМ 3 контр. заходів	2			10
4.	Теоретичне завдання – тестування	Питання для підготовки: Структура й психологічний зміст сприйняття, форми протікання. Порушення слухового сприйняття в структурі мовленнєвих розладів. Порушення зорового сприйняття в структурі мовленнєвих розладів. Порушення моторно-перцептивної організації мовлення. Поняття уваги та її властивості. Види уваги та їх розвиток в онтогенезі. Характеристика основних властивостей уваги	Тестування передбачає надання відповідей на 5 запитань. Кожна правильна відповідь оцінюється в 1 бал. 5	5

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ СОЦІАЛЬНОЇ ПЕДАГОГІКИ ТА ПСИХОЛОГІЇ
Силабус навчальної дисципліни

		у дітей з різними формами мовленнєвих порушень. Особливості довільної уваги у дітей з мовленнєвими порушеннями.		
	Практичне завдання – порівняння патологічних механізмів розвитку мовлення у дітей з порушенням слуху та зору.	Вимоги до виконання та оформлення: Розкрити специфіку мовленнєвого онтогенезу при зоровому дефекті та слуховому дефекті. Обґрунтувати основні механізми виникнення вторинних порушень у дітей. Текст виконаного завдання надсилається на відповідну сторінку у Moodle.	Максимальна кількість балів нараховується за такими критеріями: своєчасність виконання (1 б.); - дотримання логіки викладу матеріалу (2 б.); - науковий стиль викладу (1 б.); - доречність цитування й посилань на першоджерела (1 б.).	5
Усього за ЗМ 4 контр. заходів	2			10
5.	Теоретичне завдання – усне опитування	Питання для підготовки: Особливості мислення при різних формах мовленнєвої патології. Наочно-образне мислення і специфіка його функціонування при різних формах мовленнєвих розладів. Вербально-логічне мислення в патологічних умовах розвитку. Специфіка дизонтогенетичного ходу розвитку інтелектуальної діяльності осіб з мовленнєвими порушеннями.	Максимальна кількість балів нараховується за такими критеріями: - активність під час опитування (1 б.); - надання повних, ґрунтовних відповідей (1 б.); - творчий підхід у пошуку та наданні відповідей (3 б.);	5
	Практичне завдання – розробка діагностичних завдань з дослідження	Вимоги до виконання та оформлення: Складіть план (підберіть необхідні методики, визначте прийоми) діагностичного обстеження стану уваги дитини із тяжким порушенням мовлення. Розробіть основні психолого-педагогічні рекомендації для батьків щодо корекції уваги у дитини з мовленнєвим порушенням: авторський текст	Максимальна кількість балів нараховується за такими критеріями: - своєчасність виконання (1 б.); - правильність діагностичного матеріалу (2 б.); - інформативність, науково-популярний стиль рекомендацій (2 б.)	5

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ СОЦІАЛЬНОЇ ПЕДАГОГІКИ ТА ПСИХОЛОГІЇ
Силабус навчальної дисципліни

	уваги у дітей	обсягом 3 - 4 аркуші А-4.		
Усього за ЗМ 5 контр. заходів	2			10
6.	Теоретичне завдання – тестування	Питання для підготовки: Співвідношення природного і соціального в структурах індивідуальності й особистості. Зміни особистості в зв'язку з локальним ураженням механізмів порушень мовленнєвої діяльності у дорослих. Зміни особистості при порушеннях мотиваційної ланки спілкування.	Тестування передбачає надання відповідей на 5 запитань. Кожна правильна відповідь оцінюється в 1 бал.	5
	Практичне завдання – порівняльний аналіз й обґрунтування вибору методів і прийомів адекватних структури дефекту	Вимоги до виконання та оформлення: Самостійно доберіть літературу для написання доповіді про розвиток особистості дитини з порушенням мовлення у період дошкільного дитинства. Текст – 4-5 аркушів А4. Текст виконаного завдання надсилається на відповідну сторінку у Moodle.	Максимальна кількість балів нараховується за такими критеріями: - своєчасність виконання (1 б.); - якість виконання (2 б.); - творчий підхід у виконанні (1 б.). - науковий стиль викладу (1 б.)	5
Усього за ЗМ 6 контр. заходів	2			10
Усього за змістові модулі	12			60

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ СОЦІАЛЬНОЇ ПЕДАГОГІКИ ТА ПСИХОЛОГІЇ
Силабус навчальної дисципліни

контр. заходів			
-----------------------	--	--	--

Форма	Види підсумкових контрольних заходів	Зміст підсумкового контрольного заходу	Критерії оцінювання	Усього балів
1	2	3	4	5
Екзамен	Теоретичне завдання - тестування	Предмет, об'єкт, основні поняття курсу. Основні принципи логопсихології, зв'язок логопсихології з іншими науками. Основні концепції логопсихології. Сутність мультидисциплінарного підходу у вивченні мовленнєвих порушень. Неврологічний, нейропсихологічний, нейролінгвістичний психологічний, психолого-педагогічний аспекти. Міждисциплінарний об'єкт вивчення логопсихології. Принципи психологічного аналізу мовленнєвих порушень у дітей. Принцип розвитку. Принцип системного підходу. Встановлення взаємозв'язку порушень мовлення з іншими складовими психічної діяльності дитини. Поняття фактору як психофізіологічної передумови оволодіння мовленням і функціонування мови в мовленнєвій діяльності. Сутність методу синдромного аналізу мовленнєвих порушень. Психофізіологічне розуміння діяльності мовленнєвої функціональної системи. Підсистема акустичного аналізу мовлення. Смыслоутворююча ланка мовленнєво-мисленнєвого механізму. Підсистема моторних структур. Клінічна класифікація мовленнєвих порушень. Класифікація мовлення за психологічними механізмами. Перцептивна організація мовленнєво-мисленнєвої діяльності. Структура й психологічний зміст сприйняття, форми протікання. Порушення слухового сприйняття в структурі мовленнєвих розладів. Порушення зорового сприйняття в структурі мовленнєвих розладів. Порушення моторно-перцептивної організації мовлення. Структура порушень мнестичної діяльності при різних формах	Тестування передбачає надання відповідей на 40 запитань. Кожна правильна відповідь оцінюється у 0,5 балів	20

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ СОЦІАЛЬНОЇ ПЕДАГОГІКИ ТА ПСИХОЛОГІЇ
Силабус навчальної дисципліни

		<p>мовленневих порушень. Поняття уваги та її властивості. Характеристика основних властивостей уваги у дітей з різними формами мовленневих порушень. Особливості довільної уваги у дітей з мовленневими порушеннями. Особливості мислення при різних формах мовленневої патології. Вербально-логічне мислення в патологічних умовах розвитку. Специфіка дизонтогенетичного ходу розвитку інтелектуальної діяльності осіб з мовленневими порушеннями. Типологія порушень інтелектуальної діяльності дорослих з ураженнями головного мозку. Розвиток спілкування у дітей з мовленневою патологією. Взаємодія засобів спілкування в процесі дизонтогенетичного розвитку дітей з мовленневою патологією. Особистість як предмет психологічного вивчення. Співвідношення природного і соціального в структурах індивідуальності й особистості. Зміни особистості в зв'язку з локальним ураженням механізмів порушень мовленневої діяльності у дорослих. Засоби спілкування та їх розвиток у дітей з мовленневими розладами (лінгвістичні, паралінгвістичні, екстралінгвістичні). Зміни особистості при порушеннях мотиваційної ланки спілкування. Звуження можливостей комунікації і зміни смислової системи зв'язку особистості зі світом.</p>		
	<p>Практичне завдання – скласти програму напрямків корекційної роботи для осіб з різною структурою мовленневого дефекту з підпорядкуванням принципу синдромного підходу.</p>		<p>Максимальна кількість балів – 20, які нараховуються за такі якості виконання роботи: структура програми – 5 б.; формулювання мети, завдань, напрямків корекції – 5 б.; формулювання принципів, яким підпорядковується індивідуальний корекційний вплив – 5</p>	<p>20</p>

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ СОЦІАЛЬНОЇ ПЕДАГОГІКИ ТА ПСИХОЛОГІЇ
Силабус навчальної дисципліни

			б.; обґрунтування доцільності запропонованих методів, прийомів корекції – 5 б.	
Усього за підсумковою семестровим контролем				40

Шкала оцінювання: національна та ECTS

За шкалою ECTS	За шкалою університету	За національною шкалою	
		Екзамен	Залік
A	90 – 100 (відмінно)	5 (відмінно)	Зараховано
B	85 – 89 (дуже добре)	4 (добре)	
C	75 – 84 (добре)		
D	70 – 74 (задовільно)	3 (задовільно)	
E	60 – 69 (достатньо)		
FX	35 – 59 (незадовільно – з можливістю повторного складання)	2 (незадовільно)	Не зараховано
F	1 – 34 (незадовільно – з обов'язковим повторним курсом)		

ОСНОВНІ ДЖЕРЕЛА

Основна

1. Кобильченко В., Омельченко І. Спеціальна психологія : підручник. Київ : Академія, 2020. 224 с.
2. Логопедія: підручник. За ред. М. К. Шеремет. Вид. 5-те. К: Видавничий Дім «Слово», 2018. 856 с.
3. Логопсихологія: курс лекцій. Навч. посібник. 3-тє вид., виправл. і доповн. Мартиненко І. В. К: ДІА, 2019. 120 с.

Додаткова

1. Бочелюк В.Й., Турубарова А.В. Психологія людини з обмеженими можливостями : навчальний посібник. Київ : Центр учбової літератури, 2011. 264 с.
2. Конопляста С. Ю., Сак Т.В. Логопсихологія : навч.посіб. Київ : Знання, 2015. 293 с.
3. Логопедія : підручник / за редакцією М.К. Шеремет. 3-тє вид., перер. та доповн. Київ : Видавничий Дім «Слово», 2015. 776 с.
4. Мартиненко І.В. Логопсихологія. Курс лекцій : навчальний посібник. Київ : ДІА, 2016. 116 с.
5. Синьова Є.П. Тифлопсихологія : навч. посіб. Київ : Знання, 2008. 365 с.

Інформаційні джерела:

1. Інститут корекційної педагогіки та психології НПУ імені М.П. Драгоманова. URL: www.ikpp.npu.edu.ua
2. Корекційна педагогіка та спеціальна психологія. 2014. Вип. 27/ С. 231-234. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nchnpu_019_2014_27_50.
3. Логопедична скарбничка: URL : <http://www.abetka-logopedka.org/logopedskarb.htm>
4. Логопедичні практикуми: навчально-методичний посібник. Уклад. Бегас Л. Д. Умань : Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини, 2016. 123 с. URL: https://dspace.udpu.edu.ua/bitstream/6789/6054/1/logopedichna_prakt_BegasLD.pdf
5. Підручники. URL: https://pidru4niki.com/82747/psihologiya/spetsialna_psihologiya

6. Рання логопедична корекція: навчально-методичний посібник / МОН України, Уанський держ.пед.ун-т імені Павла Тичини, каф. спец. та інклюз. освіти; уклад. Л.А. Черніченко. Умань : Візаві, 2020. 150 с. URL: <http://surl.li/ksjmh>
7. Робота зі звуками. Логопедичні відео-ігри: URL: <http://korektolog.com/index.php/robotazvukmnu/86-rob-zvukstat>
8. Соціально-психологічна реабілітація дітей з психофізичними порушеннями засобами арт-терапії. URL: http://enpuir.npu.edu.ua/bitstream/handle/123456789/12043/Arshava_Kornienko_Torop.pdf?sequence=1&isAllowed=y

РЕГУЛЯЦІЯ І ПОЛІТИКИ КУРСУ²

Відвідування занять. Регуляція пропусків.

Інтерактивний характер курсу передбачає обов'язкове відвідування практичних занять. Студенти, які за певних обставин не можуть відвідувати практичні заняття регулярно, мусять впродовж тижня узгодити із викладачем графік індивідуального відпрацювання пропущених занять. Окремі пропущені завдання мають бути відпрацьовані на найближчій консультації впродовж тижня після пропуску. Відпрацювання занять здійснюється усно у формі співбесіди за питаннями, визначеними планом заняття. Також дозволяється письмове відпрацювання шляхом виконання самостійного письмового завдання з пропущеної теми.

Студенти, які станом на початок екзаменаційної сесії мають понад 70% невідпрацьованих пропущених занять, до відпрацювання не допускаються.

Політика академічної доброчесності

Усі письмові роботи, що виконуються слухачами під час проходження курсу, перевіряються на наявність плагіату за допомогою спеціалізованого програмного забезпечення UniCheck. Відповідно до чинних правових норм, плагіатом вважатиметься: копіювання чужої наукової роботи чи декількох робіт та оприлюднення результату під своїм іменем; створення суміші власного та запозиченого тексту без належного цитування джерел; рерайт (перефразування чужої праці без згадування оригінального автора). Будь-яка ідея, думка чи речення, ілюстрація чи фото, яке ви запозичуєте, має супроводжуватися посиланням на першоджерело. Приклади оформлення цитувань див. на Moode: <https://moodle.znu.edu.ua/mod/resource/view.php?id=103857>

Виконавці індивідуальних дослідницьких завдань обов'язково додають до текстів своїх робіт власноруч підписану Декларацію академічної доброчесності (див. посилання у Додатку до силабусу).

---

² Тут зазначається все, що важливо для курсу: наприклад, умови допуску до лабораторій, реактивів тощо. Викладач сам вирішує, що треба знати студенту для успішного проходження курсу!

Роботи, у яких виявлено ознаки плагіату, до розгляду не приймаються і відхиляються без права перескладання. Якщо ви не впевнені, чи підпадають зроблені вами запозичення під визначення плагіату, будь ласка, проконсультуйтеся з викладачем.

Висока академічна культура та європейські стандарти якості освіти, яких дотримуються у ЗНУ, вимагають від дослідників відповідального ставлення до вибору джерел. Посилання на такі ресурси, як Wikipedia, бази даних рефератів та письмових робіт (Studopedia.org та подібні) є неприпустимим. Рекомендовані бази даних для пошуку джерел:

Електронні ресурси Національної бібліотеки ім. Вернадського: <http://www.nbuv.gov.ua>

Цифрова повнотекстова база даних англomовної наукової періодици JSTOR: <https://www.jstor.org/>

Використання комп'ютерів/телефонів на занятті

Будь ласка, вимкніть на беззвучний режим свої мобільні телефони та не користуйтеся ними під час занять. Мобільні телефони відволікають викладача та ваших колег. Під час занять заборонено надсилання текстових повідомлень, прослуховування музики, перевірка електронної пошти, соціальних мереж тощо. Електронні пристрої можна використовувати лише за умови виробничої необхідності в них (за погодженням з викладачем).

Під час виконання заходів контролю (термінологічних диктантів, контрольних робіт, іспитів) використання гаджетів заборонено. У разі порушення цієї заборони роботу буде анульовано без права перескладання.

Комунікація

Очікується, що студенти перевірятимуть свою електронну пошту і сторінку дисципліни в Moodle та реагуватимуть своєчасно. Всі робочі оголошення можуть надсилатися через старосту, на електронну пошту та розміщуватимуться в Moodle. Будь ласка, перевіряйте повідомлення вчасно. Ел. пошта має бути підписана справжнім ім'ям і прізвищем. Адреси типу user123@gmail.com не приймаються!

ДОДАТОК ДО СИЛАБУСУ ЗНУ – 2023-2024 рр.

ГРАФІК ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ 2023-2024 н. р. доступний за адресою:
<https://tinyurl.com/yckze4jd>.

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ. Студенти і викладачі Запорізького національного університету несуть персональну відповідальність за дотримання принципів академічної доброчесності, затверджених **Кодексом академічної доброчесності ЗНУ:** <https://tinyurl.com/ya6yk4ad>. Декларація академічної доброчесності здобувача вищої освіти (додається в обов'язковому порядку до письмових кваліфікаційних робіт, виконаних здобувачем, та засвідчується особистим підписом): <https://tinyurl.com/y6wzzlu3>.

НАВЧАЛЬНИЙ ПРОЦЕС ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ. Перевірка набутих студентами знань, навичок та вмінь (атестації, заліки, іспити та інші форми контролю) є невід'ємною складовою системи забезпечення якості освіти і проводиться відповідно до Положення про організацію та методику проведення поточного та підсумкового семестрового контролю навчання студентів ЗНУ: <https://tinyurl.com/y9tve4lk>.

ПОВТОРНЕ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІН, ВІДРАХУВАННЯ. Наявність академічної заборгованості до 6 навчальних дисциплін (в тому числі проходження практики чи виконання курсової роботи) за результатами однієї екзаменаційної сесії є підставою для надання студенту права на повторне вивчення зазначених навчальних дисциплін. Порядок повторного вивчення визначається Положенням про порядок повторного вивчення навчальних дисциплін та повторного навчання у ЗНУ: <https://tinyurl.com/y9pkmmp5>. Підстави та процедури відрахування студентів, у тому числі за невиконання навчального плану, регламентуються Положенням про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів у ЗНУ: <https://tinyurl.com/ycds57la>.

НЕФОРМАЛЬНА ОСВІТА. Порядок зарахування результатів навчання, підтверджених сертифікатами, свідоцтвами, іншими документами, здобутими поза основним місцем навчання, регулюється Положенням про порядок визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті: <https://tinyurl.com/y8gbt4xs>.

ВИРІШЕННЯ КОНФЛІКТІВ. Порядок і процедури врегулювання конфліктів, пов'язаних із корупційними діями, зіткненням інтересів, різними формами дискримінації, сексуальними домаганнями, міжособистісними стосунками та іншими ситуаціями, що можуть виникнути під час навчання, регламентуються Положенням про порядок і процедури вирішення конфліктних ситуацій у ЗНУ: <https://tinyurl.com/57wha734>. Конфліктні ситуації, що виникають у сфері стипендіального забезпечення здобувачів вищої освіти, вирішуються стипендіальними комісіями факультетів, коледжів та університету в межах їх повноважень, відповідно до: Положення про порядок призначення і виплати академічних стипендій у ЗНУ: <https://tinyurl.com/yd6bq6p9>; Положення про призначення та виплату соціальних стипендій у ЗНУ: <https://tinyurl.com/y9r5dpwh>.

ПСИХОЛОГІЧНА ДОПОМОГА. Телефон довіри практичного психолога Марті Ірини Вадимівни (061)228-15-84, (099)253-78-73 (щоденно з 9 до 21).

УПОВНОВАЖЕНА ОСОБА З ПИТАНЬ ЗАПОБІГАННЯ ТА ВИЯВЛЕННЯ КОРУПЦІЇ

Запорізького національного університету: **Борисов Костянтин Борисович**

Електронна адреса: uv@znu.edu.ua Гаряча лінія: Тел. [\(061\) 228-75-50](tel:(061)228-75-50)

РІВНІ МОЖЛИВОСТІ ТА ІНКЛЮЗИВНЕ ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ. Центральні входи усіх навчальних корпусів ЗНУ обладнані пандусами для забезпечення доступу осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення. Допомога для здійснення входу у разі потреби надається черговими охоронцями навчальних корпусів. Якщо вам потрібна спеціалізована допомога, будь-ласка, зателефонуйте (061) 228-75-11 (начальник охорони). Порядок супроводу (надання допомоги) осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення у ЗНУ: <https://tinyurl.com/ydhcsagx>.

РЕСУРСИ ДЛЯ НАВЧАННЯ. Наукова бібліотека: <http://library.znu.edu.ua>. Графік роботи абонементів: понеділок – п'ятниця з 08.00 до 16.00; вихідні дні: субота і неділя.

ЕЛЕКТРОННЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАННЯ (MOODLE): <https://moodle.znu.edu.ua>

Якщо забули пароль/логін, направте листа з темою «Забув пароль/логін» за адресою: moodle.znu@znu.edu.ua.

У листі вкажіть: прізвище, ім'я, по-батькові українською мовою; шифр групи; електронну адресу.

Якщо ви вказували електронну адресу в профілі системи Moodle ЗНУ, то використовуйте посилання для відновлення паролю <https://moodle.znu.edu.ua/mod/page/view.php?id=133015>.

Центр інтенсивного вивчення іноземних мов: <http://sites.znu.edu.ua/child-advance/>

Центр німецької мови, партнер Гете-інституту: <https://www.znu.edu.ua/ukr/edu/ocznu/nim>

Школа Конфуція (вивчення китайської мови): <http://sites.znu.edu.ua/confucius>